

**RADA
UNII EUROPEJSKIEJ**

**Bruksela, 6 maja 2013 r. (10.06)
(OR. en)**

10637/13

**RECH 243
COMPET 418**

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz Generalny Komisji Europejskiej, podpisał dyrektor Jordi AYET PUIGARNAU
Data otrzymania:	31 maja 2013 r.
Do:	Uwe CORSEPIUS, Sekretarz Generalny Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2013) 318 final
Dotyczy:	Sprawozdanie Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego dotyczące działań Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych oraz realizacji celów zawartych w programie szczegółowym „Pomysły” w 2012 r.

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument Komisji COM(2013) 318 final.

Załącznik: COM(2013) 318 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 30.5.2013
COM(2013) 318 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY I PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

**dotyczące działań Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych oraz realizacji celów
zawartych w programie szczegółowym „Pomysły” w 2012 r.**

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA RADY I PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

dotyczące działań Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych oraz realizacji celów zawartych w programie szczegółowym „Pomysły” w 2012 r.

1. WPROWADZENIE I PODSTAWA PRAWNA

Głównym zadaniem Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERBN), ustanowionej decyzją Komisji 2007/134/WE¹, jest realizacja programu szczegółowego „Pomysły” o całkowitym budżecie w wysokości 7,51 mld EUR.

W skład ERBN wchodzi niezależna rada naukowa wspomagana przez specjalną jednostkę ds. realizacji, która przyjęła postać Agencji Wykonawczej Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERCEA) utworzonej zgodnie z ogólnymi przepisami dla agencji wykonawczych². W 2008 r. Komisja powierzyła agencji odpowiedzialność za realizację programu „Pomysły” i za wspieranie rady naukowej, a w lipcu 2009 r. agencji przyznano autonomię.

Zgodnie z art. 4 ust. 4 oraz załącznikiem I do decyzji Rady w sprawie programu szczegółowego „Pomysły” w niniejszym sprawozdaniu rocznym Komisji, sporządzonym we współpracy z radą naukową ERBN i Agencją Wykonawczą ERBN, przedstawiono ocenę Komisji dotyczącą działalności ERBN i realizacji jej celów w 2012 r. Niniejsze sprawozdanie uzupełnia sprawozdanie rady naukowej dotyczące realizacji naukowej oraz osiągnięć programu w roku 2012³.

2. KWESTIE STRATEGICZNE

Na radzie naukowej spoczywa obowiązek ustalania strategii naukowej ERBN, w tym opracowania najważniejszego dokumentu strategicznego ERBN – rocznego programu prac programu „Pomysły”.

2.1. Rodzaje działań

Podstawę programu prac programu „Pomysły” stanowią dwa rodzaje grantów:

granty dla początkujących naukowców („Starting Grants”), wspierające naukowców na początkowym etapie kariery w celu zapewnienia im warunków pracy umożliwiających zdobycie pozycji niezależnych kierowników badań naukowych;

granty dla doświadczonych naukowców („Advanced Grants”), przeznaczone na wsparcie wybitnych i uznanych kierowników badań naukowych poprzez zapewnienie niezbędnych

¹ Dz.U. L 57 z 24.2.2007, s. 14.

² 2008/37/WE: decyzja Komisji z dnia 14 grudnia 2007 r. ustanawiająca Agencję Wykonawczą Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych w celu zarządzania wspólnotowym programem szczegółowym „Pomysły” w dziedzinie badań pionierskich na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 58/2003 (Dz.U. L 9 z 12.1.2008, s. 15).

³ http://erc.europa.eu/sites/default/files/document/file/erc_annual_report_2012.pdf

środków umożliwiającą kontynuowanie prac ich zespołów oraz dążenie do opracowywania nowych przełomowych rozwiązań zgodnie z przyjętą linią badań.

Dodatkowo beneficjenci grantów ERBN mogą skorzystać z grantów w zakresie weryfikacji poprawności projektu („Proof of Concept”) w celu ustalenia potencjału innowacyjnego pomysłów powstałych w ramach projektów finansowanych przez ERBN. Celem tego grantu jest wypełnienie luki w finansowaniu na najwcześniejszym etapie innowacji.

W 2012 r. rada naukowa wprowadziła pilotażowe granty w zakresie synergii („Synergy Grants”) skierowane do małych grup głównych badaczy i ich zespołów. Granty w zakresie synergii są przeznaczone nie dla konsorcjów, ale dla indywidualnych naukowców, którym uzupełniające się wzajemnie umiejętności, wiedza i zasoby umożliwiają wspólne zajmowanie się problemami badawczymi na granicy nauki wykraczającymi poza możliwości jednej osoby. Granty w zakresie synergii są zgodne z zasadami ERBN dotyczącymi doskonałości; mogą się o nie ubiegać wnioskodawcy we wszystkich dziedzinach nauki.

2.2. Program prac programu szczegółowego „Pomysły” na 2012 r.

Program prac programu szczegółowego „Pomysły” na 2012 r. został ustanowiony przez radę naukową w dniu 21 marca 2011 r., a następnie przyjęty przez Komisję w dniu 19 lipca 2011 r.⁴.

Oprócz wprowadzenia grantów w zakresie synergii w strategii naukowej dokonano kilku dostosowań dotyczących wzajemnej oceny: wnioski interdyscyplinarne są obecnie poddane ocenie przez wskazany przez wnioskodawcę zespół, który wspomaga inne odpowiednie zespoły; wprowadzono również nowy system punktacji (A, B lub C oraz klasyfikacja wniosku) w celu zapewnienia wnioskodawcom lepszych informacji zwrotnych.

2.3. Metodyka wzajemnej oceny

ERBN stosuje strukturę zespołów wysokiego szczebla ds. wzajemnej oceny, których członkowie są wybierani przez radę naukową i obejmują naukowców, inżynierów i badaczy zarówno z UE, jak i spoza niej. Zespoły te obejmują wszystkie dyscypliny naukowe i są zorganizowane w ramach trzech głównych obszarów badań: nauk fizycznych i inżynierskich, nauk biologicznych oraz nauk społecznych i humanistycznych. Podobnie jak w przypadku poprzednich zaproszeń na oba systemy grantów dla początkujących naukowców i dla doświadczonych naukowców przypadało 25 zespołów. Wnioski w ramach weryfikacji poprawności projektu oceniał specjalny zespół osób przeprowadzających wzajemną ocenę, pracujących na odległość. Granty w zakresie synergii zostały ocenione przez pięć różnych zespołów w ramach dwuetapowej procedury oceny zaprojektowanej specjalnie w tym celu.

3. REALIZACJA PROGRAMÓW

Podczas realizacji programu w 2012 r. w pełni wykorzystano środki na zobowiązania w wysokości 1,6 mld EUR (zobowiązanie globalne) i środki na płatności w wysokości 871 mln EUR, co stanowi 100 % środków operacyjnych programu szczegółowego „Pomysły” na 2012 r. Około 2,4 % budżetu operacyjnego przeznaczono na administrację.

⁴ C(2011) 4961 z 19.7.2011, nieopublikowany.

3.1. Granty

Począwszy od programu prac na 2008 r., zaproszenia ERBN obejmują jednoetapowy proces składania wniosków, w którym wnioskodawcy są zobowiązani do złożenia pełnego wniosku, oraz dwuetapową ocenę.

Granty są oferowane najlepszym wnioskowi w zależności od środków dostępnych w budżecie. Oferta jest składana na podstawie wniosku i poziomu finansowania zalecanego w wyniku wzajemnej oceny.

3.1.1. Granty ERBN dla początkujących naukowców

Zaproszenie dotyczące grantów ERBN dla początkujących naukowców na 2012 r. zostało opublikowane w lipcu 2011 r., wyznaczając orientacyjny budżet w wysokości 730 mln EUR (co stanowi wzrost o 10 % w porównaniu z 2011 r.). Ogółem wpłynęło 4741 wniosków, w podziale na następujące dziedziny: 2058 wniosków w dziedzinie nauk fizycznych i inżynierskich (43 %), 1653 w dziedzinie nauk biologicznych (35 %) i 1030 w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych (22 %). Do finansowania wybrano łącznie 566 wniosków. Przyznano ponad 790 mln EUR przy ogólnej średniej wartości grantu wynoszącej ok. 1,4 mln EUR.

Zaproszenie dotyczące grantów ERBN dla początkujących naukowców na 2013 r. opublikowano w lipcu 2012 r. dla wnioskodawców kwalifikujących się jako „początkujący naukowcy” (tj. głównych badaczy, którym pierwszy stopień doktorski nadano co najmniej 2 lata przed datą publikacji zaproszenia, lecz nie wcześniej niż 7 lat przed tą datą), o orientacyjnym budżecie w wysokości 398 mln EUR. Przedłożono łącznie 3329 wniosków: 1486 w dziedzinie nauk fizycznych i inżynierskich, 1073 w dziedzinie nauk biologicznych i 770 w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych, czyli odpowiednio 45 % i 32 % i 23 % wniosków. Można zauważyć niewielki, lecz stały, wzrost udziału wniosków w dziedzinie nauk fizycznych i inżynierskich (z 41 % w 2011 r. do 43 % w 2012 r. i 45 % w 2013 r.).

3.1.2. Granty ERBN dla doświadczonych naukowców

Zaproszenie dotyczące grantów ERBN dla doświadczonych naukowców na 2012 r. opublikowano w listopadzie 2011 r., wyznaczając orientacyjny budżet w wysokości 680 mln EUR. Otrzymano łącznie 2304 wnioski, w podziale na następujące dziedziny: 978 wniosków w dziedzinie nauk fizycznych i inżynierskich (42 %), 773 w dziedzinie nauk biologicznych (34 %) i 553 w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych (24 %). Po przeprowadzeniu oceny do finansowania wybrano 313 wniosków na łączną kwotę około 720 mln EUR o ogólnej średniej wartości grantu wynoszącej ok. 2,3 mln EUR.

Zaproszenia dotyczące grantów ERBN dla doświadczonych naukowców na 2013 r. opublikowano w lipcu 2012 r., wyznaczając orientacyjny budżet w wysokości 662 mln EUR. Przedłożono łącznie 2408 wniosków: 1053 w dziedzinie nauk fizycznych i inżynierskich, 788 w dziedzinie nauk biologicznych i 567 w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych, czyli odpowiednio 44% i 33% i 23 % wniosków. Udział wniosków w dziedzinie nauk fizycznych i inżynierskich zwiększył się z 40 % w 2011 r. do 42 % w 2012 r. i 44 % w 2013 r.

3.1.3. Granty ERBN w zakresie weryfikacji poprawności projektu

W wyniku pierwszego zaproszenia do składania wniosków w zakresie weryfikacji poprawności projektu w 2011 r. przyznano łącznie 51 grantów; ostatnie 22 wnioski wybrano pod koniec 2011 r., a ich wybór w lutym 2012 r. Pierwsze 29 grantów ogłoszono w październiku 2011 r.

W 2012 r. przyznano kolejne 33 granty w zakresie weryfikacji poprawności projektu w terminie majowym i 27 w terminie październikowym. Do końca 2012 r. do finansowania wybrano więc łącznie 111 wniosków.

3.1.4. Granty w zakresie synergii

W odpowiedzi na pierwsze zaproszenie do składania wniosków dotyczących grantów w zakresie synergii wysłano 710 wniosków, które zostały poddane specjalnie zaprojektowanej w tym celu procedurze oceny. W ramach tego bardzo konkurencyjnego zaproszenia w grudniu 2012 r. wybrano ostatecznie 11 projektów, które będą otrzymywać dofinansowanie przez okres maksymalnie 6 lat. Średnia wartość grantu w zakresie synergii wynosi 11,5 mln EUR, zaś całkowity budżet przyznany na 2012 r. wynosi 126 mln EUR. Ponieważ każdy projekt w zakresie synergii obejmuje od dwóch do czterech głównych badaczy, za pośrednictwem tych 11 grantów wspieranych jest 38 wybitnych naukowców. Duża liczba otrzymanych wniosków świadczy o bardzo znaczącym zainteresowaniu ze strony społeczności naukowej tym nowym rodzajem grantów.

3.2. Współpraca pomiędzy ERBN a NSF

W dniu 13 lipca 2012 r. Máire Geoghegan-Quinn, unijna komisarz ds. badań, innowacji i nauki, oraz dr Subra Suresh, dyrektor National Science Foundation of USA (NSF), podpisali „porozumienie wykonawcze” w ramach umowy UE-USA w dziedzinie nauki i technologii. W ramach inicjatywy wybrani przez NSF młodzi utalentowani naukowcy z USA spędzą pewien okres – od 6 do 12 miesięcy – w Europie, jako członkowie zespołów beneficjentów grantów ERBN. Do tej pory skontaktowano się z 2330 beneficjentami grantów ERBN i otrzymano 760 pozytywnych odpowiedzi. Inicjatywa ma na celu integrację naukowców o wspólnych zainteresowaniach i uzupełniających się umiejętnościach zajmujących się pionierskimi dziedzinami nauki oraz wzmocnienie współpracy naukowej i technologicznej między dwoma kontynentami.

3.3. Komitet programu

Poza swoimi formalnymi obowiązkami komitet programu szczegółowego „Pomysły” pełni również funkcję ważnej sieci komunikacji między państwami członkowskimi i państwami stowarzyszonymi w ramach 7PR, radą naukową, sekretarzem generalnym ERBN a Komisją. W 2012 r. posiedzenia komitetu odbyły się w dniach 18 kwietnia i 12 października.

3.4. Ocena etyczna

W 2012 r. w następstwie oceny etycznej i akceptacji przez komitet programu „Pomysły” zatwierdzono trzy wnioski dotyczące badań przy wykorzystaniu ludzkich zarodkowych komórek macierzystych. Kolejne trzy wnioski zostały poddane ocenie etycznej i są obecnie rozpatrywane przez komitet programu „Pomysły”.

3.5. Odwołania

W 2012 r. łączna liczba odwołań spadła z 234 do 204 (-13 %), pomimo tego, że łączna liczba wniosków wzrosła o 21,24 %. Liczba ta, reprezentująca 2,58 % otrzymanych wniosków, wskazuje na pozytywną tendencję spadkową odwołań dzięki ciągłej poprawie metod pracy i zgodności z procedurami.

3.6. Komunikacja

W lutym 2012 r. uczczono 5. rocznicę utworzenia ERBN, co stanowiło okazję do przedstawienia jej dotychczasowych osiągnięć. W dwudniowych obchodach uczestniczyli decydenci polityczni i beneficjenci grantów ERBN. Trzech komisarzy europejskich, przewodniczący Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii Parlamentu Europejskiego, duński minister ds. nauki reprezentujący Prezydencję UE oraz kierownictwo ERBN mieli możliwość zapoznania się z wynikami badań, dowiedzenia się o osiągniętych sukcesach i poznania planów na przyszłość.

W 2012 r. rada naukowa uruchomiła kampanię „ERC goes Global” (ERBN w skali światowej), której przewodniczył sekretarz generalny ERBN, prof. Donald Dingwell. W przeciągu niecałego roku odwiedził on 26 miast w 9 krajach i wygłosił 70 prelekcji. W następstwie tych wizyt tworzone są krajowe punkty kontaktowe (KPK), a przedstawiciele dwóch takich punktów (Brazylia, Tajwan) uczestniczyli w corocznym posiedzeniu przedstawicieli KPK, które odbyło się w Brukseli w listopadzie. ERBN po raz pierwszy wzięła udział w corocznym spotkaniu nowych liderów (New Champions), zwanym również „letnim szczytem w Davos”, które odbyło się w Chinach. W Ameryce Północnej ERBN uczestniczyła w targach kariery zorganizowanych przez NSF i europejskich targach kariery zorganizowanych przez MIT, konferencji American Association for the Advancement of Science (AAAS) oraz w dorocznych posiedzeniach American Association for Cancer Research, Society for Neuroscience, American Anthropological Association i American Geophysical Union.

Oprócz inicjatyw, których celem jest zwiększenie widoczności finansowania ERBN na poziomie globalnym, ERBN wzmocniła swoją obecność w głównych międzynarodowych konferencjach naukowych, imprezach i wystawach, jak również na targach kariery i warsztatach w Europie. Przewodnicząca ERBN, prof. Helga Nowotny wzięła udział w konferencji dotyczącej doskonałości europejskiej zorganizowanej w 2012 r. w Aarhus w ramach prezydencji duńskiej oraz w konferencji „Falling Walls” w Berlinie. Członkowie rady naukowej i pracownicy ERCEA uczestniczyli także w innych konferencjach, na których zorganizowali stanowiska lub sesje mające na celu informowanie o możliwościach w zakresie finansowania ERBN. Były to m.in. konferencja Euroscience Open Forum (ESOF) w Dublinie, spotkanie laureatów Nagrody Nobla w Lindau, Nature Jobs Career Fair, World Congress of Political Sciences i European Congress of Mathematics.

Europejskie krajowe punkty kontaktowe, pełniące rolę pośredników w przekazywaniu informacji potencjalnym wnioskodawcom, były stale informowane o zaproszeniach ERBN za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz podczas spotkań organizowanych w Brukseli dwa razy do roku – w czerwcu i listopadzie.

W tym roku ERBN spotkała się z dużym zainteresowaniem mediów na całym świecie i w Europie, zarówno jako organizacja finansująca, jak i poprzez finansowane projekty i beneficjentów. W ramach kampanii „ERC goes Global” ERBN zwiększyła kontakty z prasą

międzynarodową, co przyczyniło się do uzyskania największego jak dotąd nagłośnienia w mediach. Uwagę mediów przyciągnęły obchody piątej rocznicy utworzenia ERBN, jak również inicjatywa laureatów Nagrody Nobla skierowana przeciwko możliwym cięciom w unijnym budżecie na badania naukowe, w ramach której ERBN wymieniono jako europejski sukces. Poza wydarzeniami medialnymi organizowanymi przez cały rok, ERBN regularnie wydawała komunikaty prasowe i aktualizacje. Opublikowano liczne wywiady z przewodniczącą ERBN, sekretarzem generalnym i członkami rady naukowej. Przyczyniło się to do publikacji znacznej liczby artykułów w prasie naukowej i ogólnej (ponad 2100 wzmianek). Jeśli chodzi o obecność ERBN w mediach społecznościowych, w 2012 r. założono konta na Facebooku i Twitterze. Na Facebooku ERBN śledzi ponad 1100 osób, a na Twitterze – ponad 1800.

3.7. Monitorowanie i ocena programu szczegółowego „Pomysły”

Ocenę głównych wyników ERBN opracowano w połączeniu z oceną skutków *ex ante* wniosku Komisji w sprawie programu „Horyzont 2020”, kolejnego programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji⁵. W wyniku ciągłego monitorowania programu poczyniono następujące ustalenia:

- Do beneficjentów grantów ERBN należy pięciu laureatów Nagrody Nobla i trzech laureatów Medalu Fieldsa. Ogółem 76 beneficjentów grantów ERBN otrzymało inne prestiżowe międzynarodowe nagrody w dziedzinie nauki.
- W latach 2008-2012 we wpływowych czasopismach poddanych recenzji naukowej ukazało się 7900 artykułów informujących o finansowaniu ERBN.
- Każdy beneficjent ERBN zatrudnia średnio sześciu innych naukowców, przyczyniając się w ten sposób do szkolenia nowego pokolenia wybitnych naukowców.
- Analiza znacznej części projektów pokazuje, że mniej więcej połowa członków zespołu ERBN jest innej narodowości niż główny badacz. Członkowie zespołów ERBN pochodzą z 38 z 41 państw należących do europejskiej przestrzeni badawczej (EPB). W zespołach pracujących nad projektami ERBN zatrudnieni są ponadto naukowcy z 55 państw spoza EPB, w szczególności z USA, Chin, Indii i Rosji.
- Z tej samej analizy można wyciągnąć pozytywne wnioski w odniesieniu do równowagi płci: kobiety stanowią około 37 % członków zespołów ERBN, zaś głównymi badaczami ERBN jest 20 % kobiet. Większość tych kobiet rozpoczyna karierę naukową, więc statystykę tę można uznać za obiecujący sygnał większego zaangażowania kobiet w pionierskie badania naukowe w przyszłości.

W lipcu 2012 r. upłynęły 3 lata niezależnego funkcjonowania Agencji Wykonawczej ERBN. Obecnie jest ona przedmiotem oceny zewnętrznej, uwzględniającej analizę kosztów i korzyści. Sprawozdanie z oceny ma się ukazać wiosną 2013 r. i zostanie przekazane Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Trybunałowi Obrachunkowemu.

⁵ COM(2011) 809 final z 30.11.2011.

4. STRUKTURA EUROPEJSKIEJ RADY DS. BADAŃ NAUKOWYCH

4.1. Rada naukowa

W lutym i kwietniu 2013 r. nastąpi stopniowa wymiana członków rady naukowej. W lipcu 2012 r. stały komitet identyfikacyjny przedstawił swoje wnioski Komisji, a jego sprawozdanie⁶ przekazano Radzie i Parlamentowi. W oparciu o powyższe wnioski Komisja wyznaczyła nowych członków rady naukowej. Są to: prof. Klaus Bock (Duńska Narodowa Fundacja Badawcza), prof. Athene Donald (University of Cambridge), dr Barbara Ensoli (Istituto Superiore di Sanità, Rzym), prof. Nuria Sebastian Galles (Universitat Pompeu Fabra, Barcelona), prof. Reinhard Genzel (Instytut Fizyki Pozaziemskiej Maxa Plancka), prof. dr inż. Matthias Kleiner (Uniwersytet w Dortmund), prof. Eva Kondorosi (Węgierska Akademia Nauk) i prof. dr Reinhilde Veugelers (KU Leuven)⁷.

W 2012 r. odbyło się 5 posiedzeń plenarnych rady naukowej, z których dwa zorganizowano poza Brukselą: w Sofii (Bułgaria) w kwietniu i w Limassol (Cypr) w październiku. Podsumowanie posiedzeń plenarnych jest publikowane na stronie internetowej ERBN⁸.

Członkowie rady naukowej spotykali się także w grupach roboczych poświęconych następującym kwestiom: innowacje i stosunki z przemysłem, internacjonalizacja, równowaga płci i otwarty dostęp.

W lipcu 2012 r. rada naukowa poczyniła kolejny krok w kierunku wzmocnienia polityki otwartego dostępu poprzez zachęcanie naukowców korzystających z finansowania ERBN do korzystania z repozytoriów właściwych dla danej dyscypliny. Od momentu utworzenia ERBN była gorącym zwolennikiem pomysłu, aby szeroki zakres wyników badań — w tym publikacje i dane pierwotne — był ogólnie dostępny. W 2007 r. rada naukowa opracowała szczegółowe wytyczne, zgodnie z którymi wszystkie publikacje poddane recenzji związane z projektami finansowanymi przez ERBN powinny być składane w momencie opublikowania w odpowiednich repozytoriach badawczych lub instytucjonalnych, a następnie udostępnione publicznie w ciągu 6 miesięcy od publikacji.

Rada naukowa posiada dwa stałe komitety: jeden do spraw wzajemnej oceny, a drugi do spraw konfliktu interesów, uchybień naukowych i kwestii etycznych.

- W maju 2012 r. ERBN uczestniczyła w światowym szczycie w sprawie wzajemnej oceny, zorganizowanym w Waszyngtonie przez National Science Foundation (NSF). Przewodniczący rad badawczych z około 50 państw uzgodnili zestaw zasad wzajemnej oceny i ustanowili Światową Radę ds. Badań (Global Research Council, GRC).
- Na podstawie prac komitetu ds. konfliktu interesów, uchybień naukowych i kwestii etycznych na posiedzeniu plenarnym w dniach 4-5 października 2012 r. rada naukowa przyjęła strategię mającą na celu zidentyfikowanie i usunięcie uchybień naukowych dotyczących wnioskodawców i projektów ERBN⁹. Strategia normalizuje dotychczasową praktykę ERBN w zakresie postępowania z uchybieniami

⁶ http://erc.europa.eu/sites/default/files/document/file/ERC_Identification_Committee_Final_Report_2012.pdf

⁷ C(2012) 9244 z 13.12.2012, Dz.U. C 396 z 21.12.2012, s. 30.

⁸ <http://erc.europa.eu/about-erc/organisation>

⁹ http://erc.europa.eu/sites/default/files/press_release/files/ERC_Scmisconduct_Strategy.pdf

naukowymi. Gwarantuje ona, że wszelkie obawy dotyczące ewentualnych nadużyć naukowych lub naruszenia integralności wnioskodawcy lub projektu ERBN będą rozpatrywane przez ERBN w zakresie ram prawnych i proceduralnych mających zastosowanie do agencji ustanowionej przez Komisję Europejską.

Posiedzenia plenarne rady naukowej i posiedzenia, jakie jej członkowie odbywają z zainteresowanymi stronami ERBN, są przygotowywane przy wsparciu organizacyjnym i administracyjnym Agencji Wykonawczej. Agencja zapewnia również porady i analizy w celu ułatwienia radzie naukowej realizacji jej zadań, jak opisano w załączniku 1 do programu szczegółowego „Pomysły”, a także wsparcie w zakresie działań operacyjnych jej grup roboczych i stałych komitetów.

Przewodniczący i wiceprzewodniczący rady naukowej, sekretarz generalny ERBN i dyrektor agencji odbywają regularne posiedzenia jako zarząd ERBN w celu dodatkowego zapewnienia kontaktów z Komisją Europejską i Agencją Wykonawczą. W posiedzeniach tych uczestniczą również osoby zarządzające wyższego szczebla agencji. W 2012 r. zarząd odbył w Brukseli 10 posiedzeń, których głównym punktem było przygotowanie posiedzeń rady naukowej lub działania następcze w związku z tymi posiedzeniami.

4.2. Agencja Wykonawcza ERBN

Od lipca 2009 r. agencja jest odpowiedzialna za wszystkie aspekty administracyjnego wdrażania i realizacji programu, zgodnie z postanowieniami programu prac.

Działania agencji nadzoruje komitet sterujący powołany przez Komisję. Przewodniczy mu Dyrektor Generalny DG ds. Badań Naukowych i Innowacji, zaś członkami zewnętrznymi jest dwóch członków rady naukowej. W 2012 r. odbyły się cztery spotkania komitetu sterującego, podczas których przyjęto decyzje dotyczące rocznego programu prac agencji, budżetu i księgowości, jak również struktury organizacyjnej. Pablo Amor został mianowany dyrektorem Agencji Wykonawczej ERBN w dniu 25 lipca 2012 r.

4.2.1. Personel agencji

Budżet operacyjny na 2012 r. przewidywał zatrudnienie 100 pracowników zatrudnionych na czas określony, 281 pracowników kontraktowych i 8 oddelegowanych ekspertów krajowych, czyli łącznie 389 osób.

Pod koniec grudnia 2012 r. w agencji zatrudnionych było rzeczywiście 380 osób: 96 pracowników zatrudnionych na czas określony, 275 pracowników kontraktowych i 9 oddelegowanych ekspertów krajowych.

Z danych statystycznych na grudzień 2012 r. wynika, że w agencji zatrudnionych jest w przybliżeniu 35 % mężczyzn i 65 % kobiet. Jeżeli chodzi o równowagę płci wśród wysoce wykwalifikowanych pracowników (pracowników zatrudnionych na czas określony i pracowników kontraktowych grupy funkcjonalnej IV), kobiety zajmują 61 % stanowisk. Pod koniec 2012 r. w Agencji Wykonawczej ERBN pracowali obywatele 26 państw członkowskich.

5. WNIOSKI I PROGNOZA NA 2013 R.

W 2012 r. ERBN przeszła kilka istotnych zmian. W roku tym obchodzono piątą rocznicę utworzenia ERBN, rozpoczęto kampanię „ERC goes Global”, podpisano pierwszą umowę międzynarodową z amerykańską National Science Foundation. Ponadto główny badacz ERBN otrzymał Nagrodę Nobla w dziedzinie fizyki, a beneficjenci grantów uczestniczyli w letnim szczycie w Davos. Do końca 2012 r. ERBN zrealizowała dziesięć zaproszeń do składania wniosków dla początkujących i doświadczonych naukowców, dwa zaproszenia dotyczące weryfikacji poprawności projektu i jedno zaproszenie dotyczące grantów w zakresie synergii. W konkursach złożono łącznie ponad 34000 wniosków, z czego ponad 3500 wybrano do finansowania na podstawie rygorystycznej wzajemnej oceny.

W 2013 r. powinny zostać przyjęte decyzje Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wniosków Komisji dotyczących programu „Horyzont 2020”, przewidujące wzrost finansowania dla ERBN. Zwiększenie budżetu ERBN pozwoli na wsparcie większej liczby najwybitniejszych naukowców i ich pionierskich pomysłów, w szczególności na tworzenie warunków dla rozwoju młodszych naukowców w perspektywie długoterminowej.

Na 2013 r. przewiduje się dwie zmiany:

- Od 2010 r. system grantów dla początkujących naukowców został uproszczony, aby umożliwić porównanie naukowców na podobnym poziomie. Ogólnie rzecz biorąc, „początkujący naukowcy” (od 2 do 7 lat od momentu nadania stopnia doktorskiego) są na etapie tworzenia zespołów badawczych, zaś „naukowcy u progu samodzielności badawczej” (od 7 do 12 lat od momentu nadania stopnia doktorskiego) bardzo często pracują już z własnym zespołem, ale ich działania wymagają konsolidacji. W związku z tym, w odpowiedzi na szybko rosnącą liczbę wniosków o przyznanie grantów dla początkujących naukowców, rada naukowa uwzględni w programie prac na 2013 r. dwa odrębne zaproszenia¹⁰.
- Zgodnie z zaleceniami grupy zadaniowej ERBN, uwzględnionymi we wnioskach dotyczących programu „Horyzont 2020”, Komisja powołała niezależny komitet rekrutacyjny wysokiego stopnia, którego celem jest wyłonienie kolejnego przewodniczącego ERBN¹¹. W ramach programu „Horyzont 2020” przewodniczący ERBN przejmie zadania sekretarza generalnego ERBN, będzie miał siedzibę w Brukseli i przeznaczy większość czasu na działalność ERBN. Oczekuje się, że komitet rekrutacyjny, któremu przewodniczy Lord Sainsbury of Turville, złoży sprawozdanie Komisji w czasie umożliwiającym wybór kolejnego przewodniczącego ERBN z dniem wejścia w życie programu „Horyzont 2020”.

¹⁰ <http://erc.europa.eu/documents/erc-work-programme-2013>

¹¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1393_pl.htm